

Образование Казахского ханства

Словом «Қазақ» в древности называли

- Кочевников которые занимались военным делом

Слово «Қазақ» обозначает:

- Вольный
- Свободолюбивый
- Воинственный
- Доблестный
- Скитающийся

- XIII-XV вв. существует государство Золотая Орда, населенная кочевниками.

- 1428 образуется государство кочевых узбеков во главе с ханом Абулхайром.

- От государства Абалхаира
отделяются казахи.

*Дата образования
Казахского ханства
1465-1466 гг.*

Основатели Казахского ханства

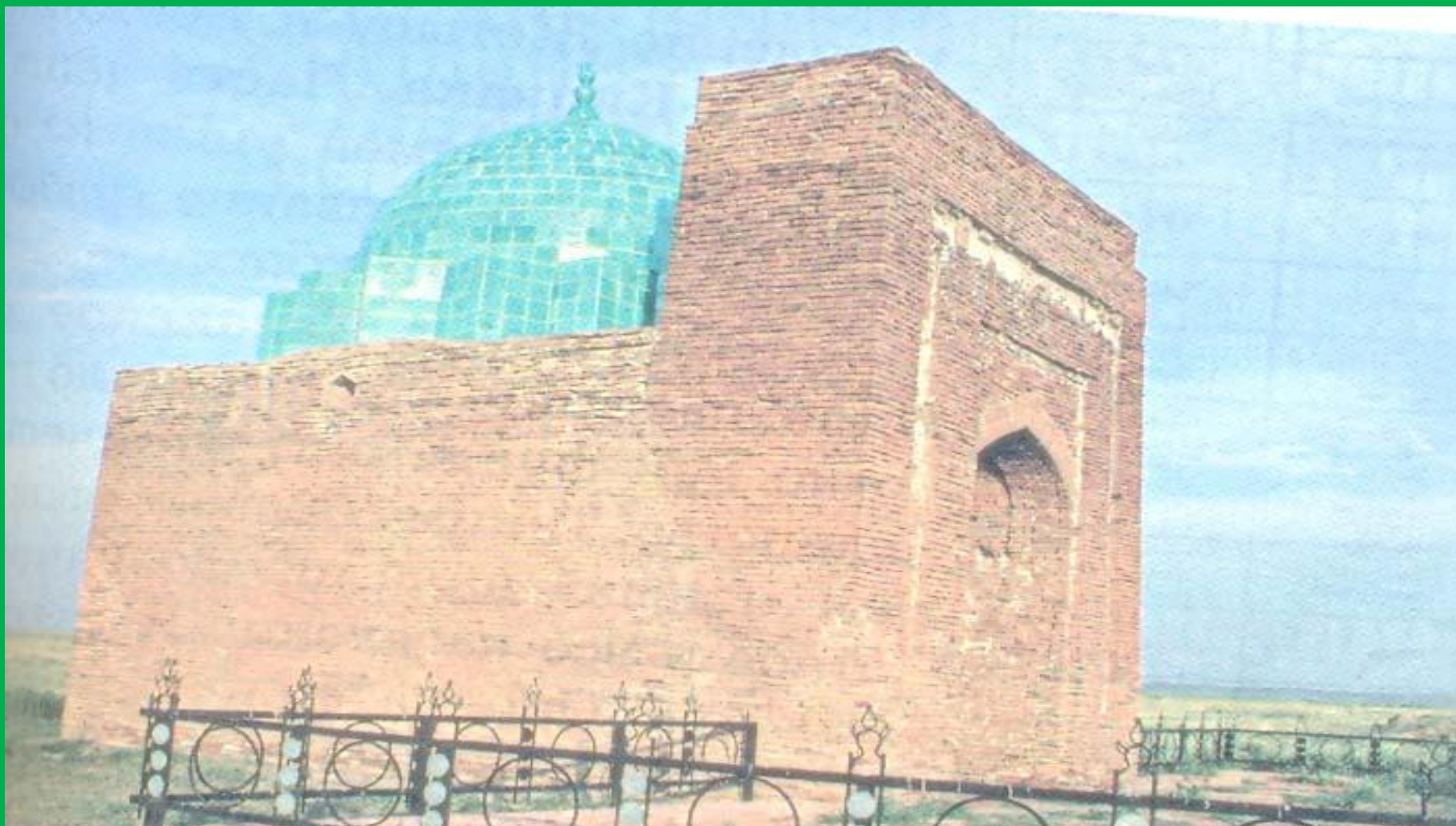
Серей-хан.

Жанибек-хан. Художник А.Бухар-баев

***Они были потомками хана
Жошы старшего сына
Чингисхана***

***Местность
танбалы на берегу реки
Нура, имеется скала
где в честь единства
казахов, выбиты тамги
всех казахских родов и
племен.***

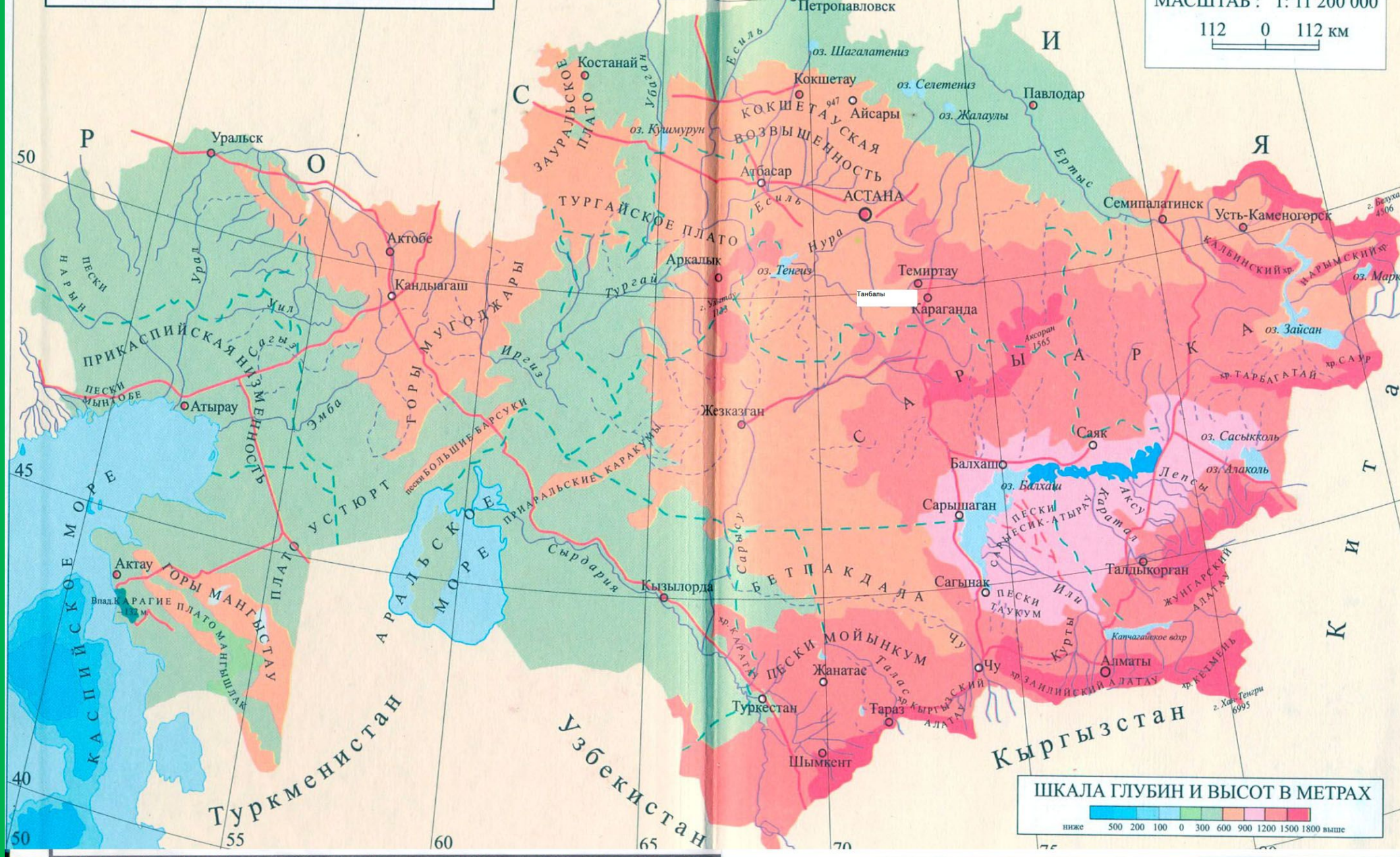

ФИЗИЧЕСКАЯ КАРТА КАЗАХСТАНА

МАСШТАБ : 1: 11 200 000

112 0 112 км

Тамга - родовой знак

- Наносили на знамя рода
- Метили скот

КАЗАХСКОЕ ХАНСТВО И СОСЕДНИЕ

ГОСУДАРСТВА В XVI —

Старший жуз - Жетысу

**Средний жуз - Центральный,
Восточный, Северный
Казахстан**

**Младший жуз – Западный
Казахстан**

Старший жуз

Ғылыми атауы НАЗВАНИЯ РОДА	Таңбалар мен олардың атаулары ТАМҒИ И ИХ НАЗВАНИЯ		Ұрандары УРАНЫ	
Қаңлы Қаңлы	S, S, /, I	Шылбыр - повод, Кесу, Дөңгелек (Күн таңба) - круг (Знак Солнца)	"Бәйтерек" "Бақтияр"	
Шанышқылы Шанышқылы	↓, ↙, ↑, ↗	Шанышқы - билек, Оқ - стрела	"Айрылмас" "Бәйтерек"	
Жалайыр	л, л, л	Тарақ - гребенка	"Қабылан" "Бақтияр" "Бәрібай"	
Сиргелі Сиргелі	ψ, ψ, F, H X, ≠, #, \$, ∞, V	Сүргі - струг, Сирге, Құрай	"Тоғанас" "Бақтияр"	
Сарыүйсін Сарыүйсін	Φ, ⊞, ♀	Абақ	"Байтоқ" "Бақтияр"	
Шақшам Шақшам	>, ↗	Оқ, Жебе - стрела	"Бақтияр" "Мәйемген"	
Шапырашты Шапырашты	∪, Δ, Y	Ай - Луна, Тұмар - талисман	"Қарасай" "Бақтияр"	
Ысты	I, /, S, S	Кесу - кошерга, Шылбыр - повод	"Жауатар" "Дайтық - тілік" "Бақтияр"	
Ошақты Ошақты	Δ	Тұмар - талисман	"Бақтияр"	
Албан	♀, ♀, ♀	Дөңгелек (Күн таңба) - круг (Знак Солнца)	"Райымбек" "Бақтияр"	
Суан	♀, ♀, ♀	Дөңгелек (Күн таңба) - круг (Знак Солнца)	"Байсуан" "Ақ Шабдар" "Бақтияр"	
Дулат ○ Дөңгелек - круг ⊞ Абақ - Абақ Уран: "Бақтияр"	Сікым Сікым	♀, ∠, L, I, /	Дөңгелек (Күн таңба) - круг (Знак Солнца), Бұрыш - угол, Кесу - кошерга	"Сікым" "Рысбек"
	Жаныс	♀, ∠, ↗ ♀, ♀	Дөңгелек (Күн таңба) - Круг (Знак Солнца), Ізілек - петля	"Жаныс" "Төле"
	Ботпай	♀, ♀, ♀	Дөңгелек (Күн таңба) - Круг (Знак Солнца)	"Ботпай" "Самен"
	Шымыр	♀, ♀	Алшық - Полумесяц, Ай - Луна	"Қойгелді"

Средний жуз

ҒЫ АТАУЫ НАЗВАНИЯ РОДА	ТАРАҚЛАР ДЕН ОПАРТДЫҢ АТАУЛАРЫ ТАМҒИ И ИХ НАЗВАНИЯ		ТҒАН ДАРЫҢ УРАНЫ
Тарақты* Тарақты	л, т		Тарақ - гребенка
Арғын Арғын	оо, оо, оо		Кез - глаза, Жоғарғы шекті, Төменгі шекті
Қыпшақ Қыпшақ	//,		Қос алып - две первых буквы арабского алфавита, Вліп - буква
Найман У, Ү Бақан - Шест П Босаға - Вход в юрту Уран: "Қаптағай"	Қаракерей Қаракерей	Ү, Ү, Ү, Ү	Мүйіз - рога
	Матай	т, т, т	Бері - волк
	Қаптағай Қаптағай	т, т, Ү, т, о	Бері - волк, Босаға - шест, Босаға - вход, Шеміш - ковш
	Садыр	т, т, т, о, о	Бері - волк, Шеміш - ковш
Найман	Ергенекті (Сарыжомарт)	т, т, т, т, т	Ергенек, Ай - Луна
	Бағаналы Бағаналы	У, Х, Ч, Ү	Бақан - шест, бағана - стойка
	Балталы	Р, Ғ	Балты
	Терістаңбалы Теристанбалы	Q	Шеміш - ковш
Қоңырат	П		Босаға - вход
Керей	Х, Ү, Ш, Ф		Ашмай - седелка, Абақ
Уақ	т, т, Х, Ү		Бақан - шест, Ашмай - седелка
			"Жауқашар"
			"Ақ жол" "Дайыр Қожа"
			"Ойбас" "Ойырбас"
			"Қабанбай"
			"Берібай"
			"Берібай" "Қаптағай"
			"Садыр" "Алдияр"
			"Алатау" "Мүлкаман"
			"Ошыбай" "Рақожа" "Ақжол"
			"Жаубасар"

Младший жуз

ӨЛІМУЛЫ / АЛИМУЛЫ

ЖАЛПЫ ТАҢБАСЫ / ОБЩАЯ ТАМГА: }>

РУ. АТЫҒЫ НАЗВАНИЯ РОДА	ТАҢБАЛАР НЕМ ОЛАРДЫҢ СТАУЛАРЫ ТАМГЫ И ИХ НАЗВАНИЯ	ГРАНДЫҒЫ УРАНЫ	
Қаракесек Қаракесек	√, П, њ, њ, 2, 2	Бұрыш - угол, Босаға - вход, ілгек - ерек	"Ақпан"
Кете	х, +, П, ƒ	Ашмай - саданжа, Босаға - вход	"Майлыбай"
Шекті Шекты	Ү, Ү, 4, 4, х, + > < к, 2, (	Босаға - вход, Ашмай - саданжа, Балға - малотк, Бұрыш - угол	"Бақтыбай" "Жанқожа" "Алыртау"
Төртқара Тортқара	Т, Т, ^, > +, 4	Балға - малотк, Бұрыш - угол	"Айыртау" "Алдияр"
Қарасақал Карасакал	^, >, Т, Т	Бұрыш - угол, Балға - малотк	"Алдажар" "Алдияр"
Шөмекей Шомекей	2, 2, 1, +, π, √, ^, 0, 0	Көсу - алертк, Бұрыш - угол, Таспаған - чаша	"Дойт"

БАЙҰЛЫ / БАЙУЛЫ

ҰҒАТЫНЫ НАЗВАНИЯ РОДА	ТАНЕЛДЕР МЕН ОЛАРДЫҢ ТАҒЫЛАРЫ ТАМҒИ И МХ НАЗВАНИЯ	ҒРАИДАРЫ УРАНЫ
Шеркеш	5 . Ү . Ү . Ү . 2	Бақан - шест, алмақ - қысқ
Ысық Ысық	Ү . Ү . < . 0	Бақан - шест, Бұрыш - угол, Дөңгелек - круг
Масқар Масқар	> . Ү . —	Бұрыш - угол, Бақан - шест, Көсеу - коньрга
Алаша	Ү . X . Z . N . Ұ . 9 . S . C	Бақан - шест, Түйе мойын - верблюжья шея, Дөңгелек - круг, Шылбыр - повод, Алаш - Палатка
Тана	/ . I	Көсеу - коньрга, Әліп - алиф
Байбақты Байбақты	Ү . — . — . Ү . 0 . T . I	Бақан - шест, Дөңгелек - круг, Бағыз - молоток
Қызылқұрт Қызылқұрт	Ү . I . II	Бақан - шест, Қыс алма - два алифа
Таз (Дар)	4 . 9 . S . 5 . J . 7	Қаншы - күл, Шылбыр - повод
Беріш Беріш	Z . Z . 2 . X . Δ . 0	Түйе мойын - верблюжья шея, Тулар - талисман, Тостаған - чаша
Адай	↓ . ↑ . ↓ . 0 . S .)	Оқ, Жібек - стрела, Дөңгелек - круг, Садақ - луя
Есентемір Есентемір	Ү . Ү . Ү	Бақан - шест
Жаппас	Z . S . S . X . 9 . Ү	Түйе мойын - верблюжья шея, Шылбыр - повод, Алашмай - саржа, Бақан - шест
Алтын	X . ^ . > . П	Бұрыш - угол, босаға - везд

ЖЕТИРУ / ЖЕТЫРУ

ЖЕТИРУ НАЗВАНИЯ РОДА	ТАРАҒЫНДЫҢ ЖӘН ШАРАДЫҚ АТАУЛАРЫ ТАМҒИ И ИХ НАЗВАНИЯ	ТАРАҒЫН УРАНЫ
Телеу	Т, Һ, 5, 7, А, X, + Бала - көпестік, Шағыр - қолд, Қасу - көгерді, Ақша - қалма	"Тұлқар" "Арғымақ" "Ханзада"
Рамадан	р, ғ, /, п Шәмш - қолд, Қасу - көгерді, Ботара - аяқ	"Дулат" "Қайғұлым"
Тама	т, //, / Тасқ - қолма, Қас аяқ - да аяқ, Қасу - көгерді	"Қарабура"
Кердері Кердері	ғ, р Тостаған - қолд	"Қожахмет" "Мәмбет"
Керейіт	т, //, X, 5 Оқ - сарық, Қас аяқ - да аяқ, Ақша - қалма, Шығыс - қолд	"Ақсақал" "Ойтым"
Табын	о, р, т, т, / Тостаған - қолд, Шәмш - қолд, Тасқ, қолма, қасу - көгерді	"Тостаған" "Серке"
Жағалбайлы Жағалбайлы	Т, Һ, X Бала - көпестік	"Бағанам" "Манатау"

Ұран – боевой клич казахов.

- Общеказахский ұран «Алаш»
- У каждого рода и племени свой отдельный ұран

